

Sygn. akt I ACa 633/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lipca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Kowacz-Braun
Sędziowie:	SSA Andrzej Struzik SSA Sławomir Jamróg (spr.)
Protokolant:	sekr.sądowy Katarzyna Rogowska

po rozpoznaniu w dniu 17 lipca 2014 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa J. L.

przeciwko (...) (...). w T., Włochy

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 11 grudnia 2013 r. sygn. akt IX GC 616/13

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 5 400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.**

Sygn. akt I ACa 633/14

UZASADNIENIE

Powód J. L. wniósł o wydanie europejskiego nakazu zapłaty przeciwko stronie pozwanej E. (...) w T. na kwotę (...),44 EURO wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu. W uzasadnieniu wskazała, że dochodzona należność stanowi wynik rozliczeń stron z tytułu organizacji usług transportowo-pasażerskich.

Sąd Okręgowy w Krakowie uwzględnił to żądanie wydając wydał europejski nakaz zapłaty z dnia 12 grudnia 2012r. sygn. akt IX GNc 1497/12 .

Strona pozwana E.(...)w T. wniosła sprzeciw od ww. nakazu.

W odpowiedzi na sprzeciw powód częściowo cofnął pozew o kwotę 14350,07euro podtrzymując żądanie w pozostałej części.

Wyrokiem z dnia 11 grudnia 2013r. sygn. akt IX GC 616/13 Sąd Okręgowy w Krakowie zasądził od strony pozwanej (...) (...). w T. we Włoszech na rzecz powoda J. L. kwotę 49.967,68 EURO wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 22 maja 2012r. do dnia zapłaty (pkt I). Sąd umorzył postępowanie w zakresie roszczenia o zapłatę kwoty 14.350,07 EUR (pktII). W pozostałym zakresie Sąd powództwo oddalił (pkt III) i zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 20.656,62 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pktIV).

Sąd Okręgowy ustalił, że powód i strona pozwana współpracowali ze sobą w zakresie organizacji usług transportowych - pasażerskich. Powód na podstawie umowy o współpracy wykonywał na rzecz strony pozwanej przewozy na trasie Włochy - Polska - w zależności od aktualnego rozkładu jazdy kursy odbywały się z P., G. i M. do K. i P.. Powód z tytułu wykonanych usług transportowych wystawiał na rzecz pozwanego faktury VAT zgodnie z uzgodnionym przez strony systemem wzajemnych rozliczeń.

Strona pozwana uznała swoje zadłużenie wobec powoda w łącznej kwocie 188195,87 euro oświadczeniem z 28 maja 2010 r. podpisanym w T. z czego do zapłaty pozostało 5393,18 euro. Strona pozwana nie zapłaciła też kolejnych należności na kwotę 58 924,57 euro, a część ww. kwoty - 14 350,07 euro została zapłacona przez osobę trzecią.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów w postaci umowy o współpracy, oświadczenia o uznaniu długu, not księgowych, raportów rozliczeniowych, których prawdziwość nie była kwestionowana.

Fakt współpracy pomiędzy stronami potwierdza kopia umowy o współpracy. Fakt występowania zaległości pomiędzy stronami potwierdzają: oświadczenie stron ustalające poziom zaległości oraz kolejne noty księgowe i raporty rozliczeń. W efekcie zdaniem Sądu Okręgowego powód wykazał zasadność roszczenia. Twierdzenia pozwanego, że powód nie uwzględnił we wzajemnych rozliczeniach faktur sprzedażowych wystawionych przez stronę pozwaną na rzecz powoda, jak również nie uwzględnił we wzajemnych rozliczeniach roli osoby trzeciej- firmy (...) nie łączyły się z zarzutami procesowymi mimo, że strona pozwana miała wystarczająco dużo czasu, aby przedstawić ewentualne zarzuty. Tymczasem na rozprawie stawiał się pełnomocnik, który wniósł jedynie o oddalenie powództwa i o określenie terminu do przedstawienia stanowiska, gdyż nie zdążył zapoznać się ze sprawą, która została mu przekazana do prowadzenia w dniu poprzedzającym dzień rozprawy. Wnioski dowodowe, twierdzenia i zarzuty mogły zostać zgłoszone przed dniem rozprawy, która została wyznaczona ze znaczącym wyprzedzeniem. Uwzględnienie więc wniosku pełnomocnika strony pozwanej spowodowałoby przewłokę w postępowaniu. Jako materialnoprawną podstawę zasądzenia Sąd wskazał art. 750 k.c. Podstawę zasądzenia odsetek stanowił art.491 § 1 i 2 k.c.

Jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd powołał przepis art.98 § 1 i 3 k.p.c. Na koszty procesu złożyły się kwoty 13 115 zł tytułem opłaty od pozwu, 7200 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika, 17 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa, 304,62 zł tytułem kosztów tłumaczenia.

Apelację od tego wyroku złożył pozwany zaskarżając wyrok w zakresie pkt I i IV, zarzucając:

1 istotne uchybienia procesowe mające wpływ na wyniki sprawy w szczególności naruszenie art. 233§1 k.p.c. w zw. z art. 217§1 i §2 k.p.c. przez nieuwzględnienie wniosku pełnomocnika o określenie terminu do przedstawienia stanowiska pozwanej,

2 niewyjaśnienie istotnych okoliczności procesowych wynikających z protokołu /sprawozdania/ z dnia 8 września 2011r. spisanego w T. poświadczających, że pozwana scedowała na rzecz powoda swoje roszczenie względem firmy (...) oraz ustaliła dokonanie na rzecz powoda przelewu na kwotę 61647,14 euro w pełni zaspakajając roszczenie powoda.

Strona powodowa wniosła o zmianę wyroku i oddalenie powództwa, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Strona pozwana powołując się na kserokopie tłumaczenia protokołu z dnia 8 września 2011r wskazała, że na podstawie danych wynikających z tego protokołu miała prawo podnosić zarzut nieuwzględnienia faktur sprzedażowych, które zostały zrealizowane a nie uwzględnione w rozliczeniach. Ponadto wniosła o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadka D. K. na okoliczność dokonania rozliczeń między stronami a także z dowodu z przelewu 20000 Euro z dnia 13 września 2011r. Strona pozwana zarzuciła dodatkowo, że ustanowiła pełnomocnika procesowego tuż przed terminem rozprawy. Nie posiada ona przedstawiciela w kraju i istnieje bariera językowa wydłużająca kontakty. Miała ona prawo uznawać na podstawie wyniku spotkania w T., że wszystkie roszczenia zostały uregulowane i ta sprawa była oczywista. Nie uwzględnienie rozliczeń w tym z formą S. oznacza nie rozpoznanie istoty sprawy. Przedłożyła także rozliczenia z firmą (...) stanowisko podniosła zarzut nieważności ze względu na pozbawienie możliwości obrony praw wobec braku pouczenia o skutkach z art. 207§6 k.p.c.

Strona powodowa wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów. Strona powodowa wniosła o oddalenie wniosków dowodowych jako spóźnionych, wskazała, że na rozprawie strona pozwana nie podniosła żadnych merytorycznych zarzutów mimo wyznaczenia terminu 4 miesiące po dacie odbioru zawiadomienia co pozwalało stronie pozwanej zgłosić odpowiednie zarzuty. Powód zakwestionował też by notatka z dnia 8 września 2011r. stanowiła uzgodnienie zadłużenia albowiem nie została podpisana przez przedstawiciela powoda. Wskazała, że cofnięcie pozwu zostało dokonane na skutek uwzględnienia zaspokojenia dokonanego przez firmę (...) co dotyczyło faktur (...). Nie zostały dokonane wpłaty przez firmę (...). Ponadto strona powodowa zaprzeczyła by stronie pozwanej przysługiwała wierzytelność względem firmy (...) Odnosząc się do wpłaty 20000Euro strona powodowa wskazała, że zaliczyła tę wpłatę we wzajemnych rozliczeniach co obrazuje poz. 308 na dołączonym do odpowiedzi na apelację rozliczenia według stanu na dzień 31 grudnia 2012r.

Rozpoznając apelację Sąd Apelacyjny uznał za własne ustalenia Sądu Okręgowego i zważył co następuje:

Nie jest zasadny zarzut nieważności postępowania. Strona pozwana otrzymując europejski nakaz zapłaty została poinformowana, że w razie wniesienia sprzeciwu postępowanie będzie kontynuowane zgodnie z zasadami zwykłego postępowania cywilnego państwa wydającego nakaz zapłaty, co jest elementem standardowego pouczenia formularza nakazu (formularz E stanowiący V załącznik do Rozporządzenia (WE) NR 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiającego postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty Dz.U.U.E.L.2006.399.1 ze zm). Pozwany mógł też nie przyjąć nakazu zapłaty (formularz F doręczony z nakazem k- 24 i k- 42). Wdając się w spór poddał się wymogom kodeksu postępowania cywilnego. Pozwany został pouczony o możliwości ustanowienia pełnomocnika procesowego w osobie adwokata lub radcy prawnego w dniu 12 kwietnia 2013r. k-87. Mimo tego pouczenia pozwany ustanowił początkowo pełnomocnika do doręczeń k-84, któremu doręczono w dniu 6 września 2013r. wezwanie do złożenia odpowiedzi na pozew w terminie 1 miesiąca. Termin rozprawy wyznaczono na dzień 11 grudnia 2013r. Pozwany miał więc dostatecznie dużo czasu na zajęcie stanowiska, stąd zgłoszony na rozprawie wniosek o wyznaczenie dodatkowego terminu nie mógł być uwzględniony. Trzeba też zauważyć, że pełnomocnik procesowy został ustanowiony najpóźniej w dniu 10 grudnia 2013r. albowiem pełnomocnictwo substytucyjne udzielone przez r.pr. A. Z. adwokatowi D. B. i dalsze upoważnienie do przeglądu akt udzielone aplikantowi zostało złożone wraz z kserokopią pełnomocnictwa procesowego (k-163). Zlecając adwokatowi reprezentację w sprawie pozwany znał już stanowisko procesowe powoda oraz wiedział jakie są środki dowodowe zgłoszone przez powoda, oczywiste więc jest, że pełnomocnik pozwanego mógł zająć stanowisko i przedstawić zarzuty względem tej podstawy powództwa, niezależnie od bariery językowej, która przecież nie stanowiła przeszkody do przyjęcia zlecenia przez tego pełnomocnika. Pełnomocnik procesowy mógł więc podjąć obronę praw pozwanego w tym postępowaniu. Nieważność postępowania z powodu pozbawienia strony możliwości obrony jej praw występuje, gdy na skutek wadliwości procesowych sądu lub strony przeciwnej, strona faktycznie nie mogła uczestniczyć w istotnej części postępowania lub gdy pozbawiono ją możliwości podejmowania lub też niepodejmowania czynności procesowych zmierzających do ochrony jej sfery prawnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2013r. sygn. akt V CSK 544/12, Lex nr 1438426). Nie ma natomiast nieważności postępowania w sytuacji podjęcia przez stronę lub jej pełnomocnika zbyt późnej obrony. Na marginesie więc tylko trzeba dodatkowo zauważyć, że

pełnomocnik obecny na posiedzeniu nie złożył zastrzeżeń w trybie art. 162 k.p.c. co do odmowy określenia terminu do zajęcia stanowiska k- 161).

Nie jest więc zasadny zarzut niewyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia. Dysponując materiałem dowodowym przedstawionym przez powoda Sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych. Materiał ten jednoznacznie wskazuje na istnienie długu wynikającego z rozliczenia usług przewozowych. Pozwany nie przedstawił też żadnych zarzutów pozwalających zakwestionować przyjętą przez Sąd Okręgowy materialno prawną podstawę rozstrzygnięcia, szczególnie w aspekcie treści art.4 ust. 1 b i art. 5 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 593/2008 dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych. Dowody przedłożone przez pozwanego w postępowaniu apelacyjnym są spóźnione. Niezależnie jednak od tego twierdzenia zawarte w apelacji pośrednio wskazują na powstanie zobowiązania w wysokości zbliżonej do kwoty wskazanej w wyroku. Fakt przedłożenia dowodu wpłaty przez pozwanego kwoty 20.000EURO z dnia 13 września 2011r. nie mógł wpłynąć na rozstrzygnięcie wobec twierdzeń o zaliczeniu jej przez stronę powodową w ramach rozliczenia na poczet innych zobowiązań z datą uznania 15 września 2011r. Twierdzenia w tym zakresie pozwany winien zgłosić na etapie postępowania przed Sądem Okręgowym tym bardziej , że niepodpisany zaś przez stronę powodową protokół, którego prawdziwość została zakwestionowana przez stronę powodową, nie jest wystarczającym dowodem na przyjęcie, że doszło do zgodnego oświadczenia woli o cesji na rzecz strony powodowej. Powód nie tylko zakwestionował fakt cesji ale także jej potencjalną skuteczność kwestionując istnienie wierzytelności pozwanego względem firmy (...), stąd spór co do faktu i zakresu umorzenia wierzytelności dochodzonej pozwem winien być rozstrzygnięty na podstawie dowodów i zarzutów, które powinny być zgłoszone przed Sądem Okręgowym. Pozwany mógł w odpowiednim czasie zgłosić wnioski dowodowe, w tym z dokumentów znajdujących się w jego posiadaniu i zeznań znanych mu świadków i wykazać wygaśnięcie długu bądź na skutek zapłaty bądź na skutek przelewu przysługującej mu wierzytelności celem umorzenia zobowiązania wskazanego w pozwie. Apelujący nie wykazał by potrzeba powołania twierdzeń i dowodów powołanych w apelacji i piśmie z dnia 20 czerwca 2014r. wynikała po zamknięciu rozprawy przed Sądem Okręgowym (art. 381k.p.c.). Wręcz przeciwnie ta potrzeba istniała już nawet w chwili wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty. Dowody z dokumentów istniejących w 2010r i 2011r. i dowody osobowe mogły zostać powołane przed Sądem Okręgowym. Co więcej jeżeli pełnomocnik uznawał, że nie zostały wyjaśnione istotne okoliczności to mógł niezależnie od bariery językowej zgłosić wniosek o przesłuchanie stron.

Nie jest także zasadny zarzut kwestionujący prawidłowość rozstrzygnięcia o kosztach procesu. Zasadą wprawdzie jest, że w wypadku cofnięcia pozwu obowiązek zwrotu kosztów procesu obciąża powoda na żądanie pozwanego zgłoszone w trybie art. 203§2 k.p.c. (które n.b. w tym przypadku nie zostało złożone). Jednakże , zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa dopuszczalne jest odstępstwo od tej zasady, w sytuacji gdy cofnięcie pozwu jest konsekwencją zaspokojenia przez pozwanego roszczenia wymagalnego w chwili wytoczenia powództwa. W rozumieniu przepisów o kosztach procesu (art. 98 k.p.c.) pozwanego należy uznać wówczas za stronę przegrywającą sprawę (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2010 r., V CZ 1/10, Lex nr 786563 z dnia 24 sierpnia 2011 r., IV CZ 34/11, LEX nr 1147783 oraz z dnia 12 kwietnia 2012 r. II CZ 208/11 LEX nr 1214570). Cofnięcie pozwu w tej sprawie zostało dokonane przy niezakwestionowanych twierdzeniach, że dochodzona pozwem należność została częściowo uregulowana w toku procesu przez innego kontrahenta pozwanego, prowadzącego współpracę i zainteresowanego rozliczeniem z pominięciem pozwanego. W takim przypadku również doszło do cofnięcia pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia na skutek zaspokojenia w toku procesu.

Apelacja nie jest więc zasadna. Wobec powyższego Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na podstawie art. 385k.p.c. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98§1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391§1k.p.c., przy zastosowaniu §2 i §6 pkt 7 oraz §13.1 pkt2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz. U. 2013r. poz. 461).